

REFERAT Psykiatri- og socialudvalget d. 11-03-2020

Mødedato Onsdag d. 11. marts 2020 kl. 13:00

Mødested Regionshuset Aarhus, lokale 15, Olof Palmes Allé 15, 8200 Aarhus N

Indholdsfortegnelse

Præsentation af Afdelingen for Depression og Angst, Aarhus Universitetshospital Psykiatrien # (13:)	3
Status på Psykiatriens Årsplaner #.....	4
Konkretisering af indsatser for de sværest syge finansieret af midler fra Finanslov 2020 til Psykiatri	6
Godkendelse af nye målintikatorer på socialområdet.....	8
Lukning af Højskolebakken Skals og etablering af fire nye afdelinger i Specialområde Autisme.....	10
Projekteringsbevilling til ombygning af Søndersøparken 5 Viborg, Sct. Mikkel.....	13
Henvendelse fra regionsrådsmedlem Mikkel Rasmussen om tobakssalg på hospitaler, hvor lokale f	15
Henvendelse fra regionsrådsmedlem Jacob Klærke om interne skoler.....	17
Henvendelse fra Radikale Venstre, Alternativet og Psykiatri-Listen med forslag om Kærshovedgård	18
Orientering om særligt tilrettelagte uddannelsesforløb for social- og sundhedsassistenter.....	20
Opfølgning på dialogmøder med Specialområde Holmstrupgård og Specialområde Kommunikation	22
Forberedelse af møderne i Danske Regioners Psykiatri- og Socialudvalg #.....	23
Prøvehandling med drøftelse af inddragelse i de stående udvalg i 2020 #.....	24
Gensidig orientering #.....	25

Punkt 1: Præsentation af Afdelingen for Depression og Angst, Aarhus Universitetshospital Psykiatrien # (13:00-14:00)

1-00-24-19

Sagsfremstilling

På mødet vil der være en præsentation af Afdelingen for Depression og Angst, Aarhus Universitetshospital Psykiatrien, ved ledende overlæge Farahna Harees og oversygeplejerske Susanne Bissenbacker med udgangspunkt i følgende program:

- Velkommen til Afdelingen for Depression og Angst
- Fokuspunkter 2019
- Strategispor 2020
- Udfordringer
- Udviklingspotentialer

Der er afsat ca. en time til præsentationen af Afdelingen for Depression og Angst.

Beslutning

Ledende overlæge Farahna Harees og oversygeplejerske Susanne Bissenbacker præsenterede Afdelingen for Depression og Angst, Aarhus Universitetshospital Psykiatrien.

Der var i præsentationen blandt andet fokus på forskningsindsatsen i afdelingen og udfordringerne i forhold til nedbringelse af tvang samt udfordringer i forhold til fastholdelse og rekruttering af personale.

I forhold til tvang blev der orienteret om, at man nu italesætter indsatsen som "bedre behandling uden tvang", hvilket giver bedre faglig mening. Herudover er der fokus på et tværfagligt samarbejde med somatikken med henblik på at nedbringe brugen af tvang i somatikken samt på en indsats for at forebygge tvang ved akutte indlæggelser.

Et andet fokusområde er patient- og pårørendeinddragelse, herunder ansættelse af peer-medarbejdere, samt samarbejde med frivillige/civilsamfundet.

Afslutningsvis blev der orienteret nærmere om, hvordan afdelingen arbejder med fastholdelse og rekruttering.

Punkt 2: Status på Psykiatriens Årsplaner

1-31-72-26-16

Resume

Psykiatriplan 2017 konkretiseres hvert år i en årsplan for psykiatrien. Der afrapporteres på Årsplan 2019, og Årsplan 2020 fremlægges til orientering. Fra og med Årsplan 2020 foreslås det, at fokus ændres, så årsplanerne fremover understøtter psykiatriens strategiske indsatsområder frem mod i første omgang 2024.

Direktionen indstiller,

at orienteringen om status på Årsplan 2019 tages til efterretning, og

at orienteringen om Årsplan 2020 tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Den 31. maj 2017 vedtog regionsrådet Psykiatriplan 2017, der udstikker retningen for arbejdet i psykiatrien de kommende år. Psykiatriplanen er vedlagt som bilag. Fokus i planen er på at skabe strategisk retning for de kommende års initiativer. På baggrund af psykiatriplanen udarbejdes der årligt en årsplan, hvor de konkrete initiativer beskrives.

I det følgende gøres status på Årsplan 2019. Der orienteres endvidere om, at Psykiatrien har opstillet seks indsatsområder samt tre drivere med hvert sit strategiske mål for 2024. For alle indsatsområderne og de tre drivere er prioriteret en række helt konkrete indsatser for 2020, der tilsammen udgør psykiatriens årsplan 2020.

Status på Årsplan 2019

Årsplan 2019 og Afrapporteringen på psykiatriens Årsplan 2019 er vedlagt som bilag.

Årsplan 2019 tog i høj grad udgangspunkt i udmøntningen af løftet af psykiatrien med 50 mio. kr. fra Budget 2019 og havde bl.a. fokus på tværfaglig personalenormering, anvendelse af peer-medarbejdere og harmonisering af den udgående ambulante aktivitet. Udover den vedlagte afrapportering på Årsplan 2019 afrapporteres der særskilt på disse initiativer i de halvårlige opfølgninger på succeskriterierne for udmøntning af de 50 mio. kr., som næste gang fremlægges til politisk behandling i maj 2020.

Derudover indgik der i Årsplan 2019 følgende initiativer uden direkte tilknytning til Budget 2019:

- Patientansvarlig læge: Implementeret primo juni 2019.
- Udarbejdelse af en handleplan for ensartet dokumentation: Der er nedsat en klinisk dokumentationsgruppe med fokus på effektiviseringer, ensartet registreringspraksis mv., der arbejder systematisk med at ensarte dokumentationen. Initiativet om udarbejdelse af en handleplan er dermed implementeret, men selve arbejdet med ensartning af dokumentationen fortsætter i en løbende proces.
- Patientstyrede ambulante forløb: På baggrund af en dialog med psykiatriens patient- og pårørendepanel prioriteres indsatserne "patientstyrede ambulante kontrakter" samt "udbredelse af videobehandling". Implementeres i løbet af 2020.
- Generisk tværsektoriel samarbejdsmodel/Samarbejde med kommuner og almen praksis. Der er udarbejdet en generisk model for samarbejdet om de sværest syge for henholdsvis børne- og ungeområdet og voksenområdet. Det videre arbejde er forankret i Alliancen om den nære psykiatri. Psykiatrien har endvidere opprioriteret samarbejdet med kommunerne i klyngerne og ved bilaterale møder med kommunerne.

Endelig indgik der i Årsplan 2019 følgende initiativer, som ikke blev implementeret som følge af manglende eller forsinket national udmøntning:

- Specialiserede teams i Børne- og Ungdomspsykiatrien: Etableres ultimo 1. kvartal 2020.
- Senge til intensiv behandling: Etableres ultimo 1. kvartal 2020.
- Bedre overgang fra behandlingspsykiatri til det specialiserede socialområde: Endnu ikke udmøntet på nationalt niveau.

Orientering om Årsplan 2020

Psykiatri og Social gennemførte i efteråret 2019 et større arbejde med at skabe et fælles overblik over de mange igangsatte initiativer i psykiatrien. Det er initiativer, der bl.a. udspringer af Psykiatriplan 2017, Udviklingsplan for Aarhus Universitetshospital Psykiatrien, budgetforligene samt nationale politiske beslutninger og krav. Resultatet var en omfattende liste over tiltag med store ønsker og visioner for udviklingen af psykiatrien, men også med mange krav til organisationen.

For at nå i mål med indsatserne har Psykiatri og Social valgt en ny tilgang, som er baseret på langsigtede mål, men med kortsigtede milepæle, hvor man vil have fokus på at have færre, kortere og mere intensive projekter. Samtidig vil der være fokus på en systematisk inddragelse af medarbejdere og patienter/pårørende i udviklingsarbejdet.

Den ændrede tilgang betyder, at årsplanerne, hvor man hidtil har udmøntet kortsigtede mål, fremadrettet skal understøtte det langsigtede mål for 2024. Dette sker for at sikre, at organisationen kan følge med i forhold til udviklingen og implementeringen af indsatser, samtidig med at Psykiatrien kan leve op til de politiske mål og ambitioner.

Visionen fra Psykiatriplan 2017 om "Bedre behandling og længere liv til flere med psykisk sygdom – på patientens præmisser" er fortsat gældende. Som det fremgår af det vedlagte bilag "Årsplan 2020", er der endvidere fokus på at sikre en tydelig kobling til Psykiatriplan 2017 og Region Midtjyllands kommende Sundheds- og Hospitalsplan.

Listen med projekter er omsat til seks strategiske indsatsområder, der understøtter visionen:

- Øget inddragelse og samarbejde med patienter og pårørende
- Bedre sammenhængende patientforløb (sekundær sektor)
- Behandling af høj kvalitet til de sværest syge
- Det nære og sammenhængende sundhedsvæsen, på tværs af psykiatri, kommuner og praksissektor
- Udvikling af hele Psykiatrien med afsæt i et stærkt AUH Psykiatrien
- En god og attraktiv arbejdsplads - til gavn for borgerne

For alle seks indsatsområder er der opstillet et strategisk mål for 2024, ligesom der er opstillet en række indikatorer, som løbende følges for at følge realiseringen af 2024-målene. Psykiatri- og socialudvalget vil få forelagt en status på disse indikatorer to gange årligt.

Endvidere er der udvalgt tre drivere, der skal understøtte arbejdet med de strategiske indsatsområder:

- Digitalisering/anvendelse af de teknologiske muligheder i behandling og til gavn for patienterne
- Forbedringskultur og ledelse af forbedring
- God og handlekraftig ledelse – i et sammenhængende psykiatrihospital

For alle indsatsområderne og de tre drivere er prioriteret en række helt konkrete indsatser for 2020, der tilsammen udgør psykiatriens årsplan 2020. Der afrapporteres på Årsplan 2020 i 1. kvartal 2021. Det er endvidere tanken, at de halvårslige opfølgninger på succeskriterierne for udmøntningen af 50 mio. kr. til psykiatrien fra Budget 2019 udfases, og at den årlige status på Udviklingsplanen for Aarhus Universitetshospital indarbejdes i afrapporteringen på årsplanen.

På mødet orienterer Tina Ebler, direktør for Psykiatri og Social, om arbejdet med psykiatriens strategiske indsatsområder for 2024 og Årsplan 2020.

Beslutning

Psykiatri- og socialudvalget besluttede,

at orienteringen om status på Årsplan 2019 tages til efterretning, og

at der skal forelægges en beslutningssag om Årsplan 2020 for Psykiatrien for regionsrådet i april 2020.

Tidligere Politisk Behandling

Den 31. maj 2017: Regionsrådet vedtager Psykiatriplan 2017, der udstikker retningen for arbejdet i psykiatrien de kommende år.

Den 29. november 2017: Det rådgivende udvalg vedrørende psykiatriområdet og det specialiserede socialområde orienteres om Psykiatriens Årsplan 2018.

8. maj 2019: Psykiatri- og Socialudvalget orienteres om status på Psykiatriens Årsplan 2018 og om Årsplan 2019.

Bilag

Psykiatriplan 2017

Psykiatriens årsplan 2019

Afrapportering på psykiatriens årsplan 2019

Psykiatriens strategiske indsatsområder frem mod 2024 - Årsplan 2020

Punkt 3: Konkretisering af indsatser for de sværest syge finansieret af midler fra Finanslov 2020 til Psykiatrien

1-31-72-1577-19

Resume

Regionsrådet afsatte på mødet den 26. februar 2020 24 mio. kr. årligt fra 2020 og frem til en differentieret indsats for de sværest syge patienter finansieret af midler fra Finanslov 2020 til psykiatrien. Der orienteres om, at midlerne planlægges udmøntet til intensivering af den fleksible indsats for personer med skizofreni og andre psykotiske lidelser i Afdeling for Psykoser, oprettelse af i alt seks teams målrettet patienter med selvskadende adfærd og personlighedsforstyrrelser samt en intensiv indsats for nydebuterede bipolare patienter i Afdeling for Depression og Angst.

Direktionen indstiller,

at det godkendes, at de 24 mio. kr. årligt fra 2020 til en differentieret indsats målrettet de sværest syge patienter i psykiatrien anvendes til de indsatser, der beskrives i sagsfremstillingen.

Sagsfremstilling

Der er i Finanslov 2020 afsat 600 mio. kr. årligt fra 2020 og frem til psykiatrien. Danske Regioner forhandler med Sundheds- og Ældreministeriet og Finansministeriet om eventuelle bindinger på midlerne.

På baggrund af de oplysninger, der på nuværende tidspunkt er til rådighed, estimeres det, at Region Midtjyllands andel af midlerne udgør i alt 129 mio. kr. årligt. Med henblik på at midlerne hurtigst muligt kan komme ud at arbejde til gavn for patienterne, udmøntede regionsrådet på mødet den 26. februar 2020 24 mio. kr. årligt fra 2020 og frem til en differentieret indsats målrettet de sværest syge patienter, i forventning om at dette vil være inden for rammerne af eventuelle bindinger på finanslovsmidlerne.

I forbindelse med behandlingen af sagen tilkendegav psykiatri- og socialudvalget, at der skulle arbejdes videre med et konkret forslag til udmøntningen af de 24 mio. kr. til de sværest syge med henblik på politisk beslutning hurtigst muligt.

På den baggrund redegøres der i det følgende for, hvordan det påtænkes at anvende midlerne til differentierede indsatser for de sværest syge.

Psykiatrien oplever, at der er en gruppe af de sværest syge patienter, hvor de nuværende behandlingstilbud, herunder tilbud i pakkeforløbene, ikke har den ønskede effekt eller ikke er tilstrækkeligt tilpasset individuelle behov. Disse patienter har en uforholdsmæssigt stor andel af alle kontakter i både den ambulante og stationære psykiatri og i primærsektoren. Patienterne har endvidere ofte en kronisk lidelse.

De 24 mio. kr. påtænkes derfor anvendt til følgende indsatser:

- Intensivering af den fleksible, differentierede indsats for personer med skizofreni og andre psykotiske lidelser i Afdeling for Psykoser, Aarhus Universitetshospital Psykiatrien: 2 mio. kr.
- I alt seks teams målrettet patienter med selvskadende adfærd og personlighedsforstyrrelser i fem voksenpsykiatriske afdelinger og i Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling: 18,5 mio. kr.
- En intensiv indsats for nydebuterede bipolare patienter i Afdeling for Depression og Angst, Aarhus Universitetshospital Psykiatrien: 3,5 mio. kr.

Der er fokus på at målrette midlerne til få indsatser, hvor de kan gøre en mærkbar forskel for patienterne, frem for at brede dem ud på mange indsatser.

Intensivering af den fleksible, differentierede indsats for personer med skizofreni og andre psykotiske lidelser i Afdeling for Psykoser

I Afdeling for Psykoser, Aarhus Universitetshospital Psykiatrien er der etableret et F-ACT team, der yder intensiv ambulant psykiatrisk behandling til de sværest syge mennesker med psykisk sygdom. Den intensive behandling består bl.a. i, at der er muligheder for flere kontakter til personalet i teamet, og at behandlingen kan tilbydes i patientens nærmiljø.

Det påtænkes at anvende 2 mio. kr. årligt fra 2020 til at styrke den nuværende F-ACT indsats over for de sværest syge. Midlerne målrettes indsatsen i forhold til psykotiske patienter med selvskadende adfærd. Midlerne anvendes primært til ansættelse af sygeplejersker, men der forventes ligeledes behov for adgang til psykolog- og lægevurderinger. Positive erfaringer og viden om indsatsen udbredes til resten af psykiatrien.

Oprettelse af teams målrettet patienter med selvskadende adfærd og personlighedsforstyrrelser

Selvskadende adfærd har store menneskelige omkostninger for den, som selvskader, og for de pårørende. Samtidig er svær selvskade hvert år årsag til en væsentlig andel af tvangsindlæggelser og bæltefikseringer i psykiatrien såvel som somatikken. Eksempelvis blev 35 % af alle bæltefikseringer i Region Midtjylland i 2019 gennemført i forhold til kun 20 personer med selvskadende adfærd og personlighedsforstyrrelser. Disse patienter har desuden mange genindlæggelser og er derfor ressourcetunge at håndtere for både vagtlæger, politiet og psykiatrien. På den baggrund indgik det i budgetforliget for 2019, at de akutte indlæggelser for selvskadende kvinder under 30 år skal reduceres med 50 % inden 2024.

Det vurderes, at de sværest syge patienter med mange tvangsindlæggelser, tvangsfikseringer og hyppig selvskade har behov for en styrket indsats.

Det påtænkes at afsætte 18,5 mio. kr. årligt fra 2020 til at oprette seks teams målrettet patienter med selvskadende adfærd og personlighedsforstyrrelser. Midlerne fordeles ligeligt med 3,1 mio. kr. (afrundet) til hver af de afdelinger, der har ansvar for patienter med selvskadende adfærd og personlighedsforstyrrelser, dvs.

- Afdeling for Depression og Angst, Aarhus Universitetshospital Psykiatrien
- Regionspsykiatrien Midt
- Regionspsykiatrien Vest
- Regionspsykiatrien Randers
- Regionspsykiatrien Horsens
- Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling

Det forventes, at disse teams bliver tværfaglige med inddragelse af sygeplejersker, læger og psykologer. Midlerne forventes i udgangspunktet at blive anvendt til ansættelse af sygeplejersker, men andre personalegrupper kan blive relevante.

Formålet med behandlingstilbuddet er at gøre op med de organisatoriske skift og behandler skift, som patienterne oplever i dag, for at etablere en stabil og tillidsfuld relation mellem patient og behandlere. Indsatsen for de sværest syge vil gå på tværs af hele behandlingsforløbet og både omfatte den akutte fase, indlæggelsen og det ambulante forløb, hvor et tæt samarbejde mellem akutmodtagelse, sengeafsnit, primærsektoren, de pårørende og patienten selv er afgørende.

Det forventes, at indsatsen på sigt kan mindske affektudbrud, selvskadende adfærd, selvmordsforsøg, tvangsforanstaltninger samt nedbringe antallet af sengedage og genindlæggelser.

Etablering af en intensiv indsats for nydebuterede bipolare patienter i Afdeling for Depression og Angst, Aarhus Universitetshospital Psykiatrien

Det estimeres, at 1-2 % af befolkningen i løbet af livet vil få en bipolar lidelse. Bipolare lidelser er karakteriseret ved, at patienterne både har maniske og depressive perioder. På grund af patientgruppens størrelse foreligger der et stort potentiale, hvis man kan forebygge, at en del af disse patienter bliver så syge, at de udvikler andre psykiske følgesygdomme og/eller kronificeres med en svær bipolar lidelse.

Det påtænkes at anvende 3,5 mio. kr. årligt fra 2020 til en prøvehandling, hvor der etableres en intensiv indsats for nydebuterede bipolare patienter i Afdeling for Depression og Angst, Aarhus Universitetshospital Psykiatrien, der har regionsfunktion for patienter med affektive lidelser. Tiltaget er inspireret af de positive erfaringer med opsøgende teams målrettet nydiagnostiserede patienter med skizofrene lidelser. Midlerne anvendes primært til ansættelse af sygeplejersker og en læge. Derudover vil behandlingen kræve adgang til psykologvurderinger.

Målgruppen er voksne patienter fra 18 år til midt i trediveerne. Der nydiagnostiseres årligt 160-200 patienter i Afdeling for Depression og angst svarende til 3-4 patienter om ugen i gennemsnit. Tilbuddet vil derfor først og fremmest sigte mod de patienter, der vurderes i særlig risiko for at kunne udvikle svære psykiske komplikationer.

Den intensive behandling iværksættes, når diagnosen er stillet. Behandlingen vil være længerevarende med fleksible kontakter og jævnlige samtaler mellem patient og primær behandler. Behandlingen forventes endvidere at indeholde psykoedukation af patient og pårørende. Derudover tilbydes et tæt samarbejde med hjemkommune, egen læge og andre relevante interessenter for at skabe sammenhæng i de psykiatriske og sociale behandlings- og støttetilbud.

Det forventes, at de bipolare patienter, der modtager det intensive behandlingstilbud, i højere grad kan opretholde normale livsbetingelser og dermed bl.a. er mindre udsatte for tvangsforanstaltninger og har færre sengedage og færre genindlæggelser end andre nydiagnostiserede bipolare patienter i regionen. Der etableres en forskningsindsats for at dokumentere initiativets effekter. Den fulde effekt forventes først efter et par år som følge af lidelsens karakter.

Beslutning

Psykiatri- og socialudvalget godkendte, at de 24 mio. kr. årligt fra 2020 til en differentieret indsats målrettet de sværest syge patienter i psykiatrien anvendes til de indsatser, der beskrives i sagsfremstillingen.

Punkt 4: Godkendelse af nye målintikatorer på socialområdet

1-30-73-24-17

Resume

Der er udarbejdet et forslag til 13 nye indikatorer på målene i socialområdets målbillede som følge af en anmodning fra psykiatri- og socialudvalget om at erstatte eksisterende målintikatorer med mere relevante indikatorer. Det indstilles, at de nye indikatorer godkendes, hvorved de vil indgå i socialområdets målbillederapport fremadrettet med første afrapportering ved regionsrådsmødet den 29. april 2020.

Direktionen indstiller,

at forslag til nye indikatorer på målene i socialområdets målbillede godkendes.

Sagsfremstilling

En vigtig del af konceptet vedrørende målbilleder i Region Midtjylland er, at der kvartalsvist afrapporteres til relevante politiske udvalg i forhold til målbilledernes mål.

Siden januar 2018 er det på socialområdet sket ved brug af 13 målintikatorer. Ni målintikatorer bygger på data fra Socialtilsyn Midts tilsynsrapporter. Fire målintikatorer bygger på økonomidata fra socialområdet.

Psykiatri- og socialudvalget tilkendegav imidlertid i foråret 2019, at udvalget ønskede de eksisterende tilsynsindikatorer udskiftet med andre mere relevante indikatorer.

Baggrunden herfor er de begrænsninger, der er ved at anvende tilsynsrapporterne som datagrundlag for målintikatorer på socialområdet. Heriblandt baserer rapporterne sig på enkelte tilsynskonsulenters faglige vurdering af konkrete afdelinger, og den samlede pointscoring er desuden ikke udtryk for et gennemsnit for området, men det laveste point givet på en af afdelingerne. Det medfører blandt andet, at man med aggregeret tilsynsdata ikke kan se nuancerne og nogle af udviklingerne heri. Dette til trods for, at billedet kan være ændret i en betydelig grad. De enkelte tilsynsrapporter vil fortsat være centrale i det daglige arbejde ude i specialområderne og på afdelingerne.

Psykiatri- og socialudvalget har løbende i 2019 drøftet ønsker til nye indikatorer på socialområdet. Herunder har udvalget som et led i processen afholdt en temadag om, "hvad, der virker på socialområdet" for samtlige psykiatri- og socialudvalg i regionerne og Danske Regioner i efteråret. En temadag, der bidrog med inspiration til, hvilke data på aggregeret niveau der kan være relevante at efterspørge for at understøtte sociale indsatser, som virker.

Forslag til nye indikatorer

Der er på den baggrund udarbejdet vedlagte forslag til 13 nye målintikatorer til afrapportering på målbilledet på socialområdet fremadrettet.

De nye indikatorer følger de hidtidige principper for afrapportering, hvor indikatorerne bygges op omkring målbilledets syv mål, og der afrapporteres på relativt få, men relevante nøgletal. Det skal i den forbindelse understreges, at der ikke er lagt op til ændringer i selve målbilledet for socialområdet.

De nye indikatorer kan opdeles i tre kategorier:

1. Rammen omkring borgerne og indsatserne
2. Samarbejdet med kommunerne m.fl.
3. Socialområdet som en virksomhed

Rammen omkring borgerne og indsatserne

Der findes pt. ikke megen forskning på socialområdet om effekt af indsatser, men der er en erfaring for og forståelse af, at den ramme, der er omkring borgerne og de sociale indsatser, har stor betydning for kvaliteten i tilbuddet til borgeren og borgerens trivsel.

Det handler blandt andet om, at borgerne mødes af medarbejdere med de rette faglige kompetencer, om der er stabilitet i forhold til, hvilke medarbejdere der møder borgeren, herunder i forhold til mulighederne for opbygning af relationer, om der er et tilstrækkeligt økonomisk grundlag for indsatserne mv.

Der er en række af de nye indikatorer, der måler på dette: Andel faglært sundhedspersonale, Andel faglært pædagogisk personale, Antal VISO leverandøropgaver for Socialstyrelsen, Antal ikke forhåndsgodkendte magtanvendelser, Andel vikartimer og Samlet sygefravær.

Samarbejdet med kommunerne m.fl.

For det andet er der i det nye indikatorsæt fokus på, hvorvidt og i hvilken grad andre centrale aktører, her konkret bestillerkommunerne, vurderer, at socialområdet lykkes med de mål, der er sat for ydelserne. Det fortæller

endvidere indirekte om den oplevede kvalitet i indsatsen for borgerne.

Det gælder de tre indikatorer: Kommunernes vurdering af, om der er en god dialog om borgerens udvikling, Kommunernes vurdering af, om der er sammenhæng mellem det bestilte og det leverede samt Kommunernes overordnede tilfredshed med samarbejdet.

Socialområdet som en virksomhed

Endelig er der et fokus på socialområdet som en virksomhed. Da det regionale socialområde er takstfinansieret, er det vigtigt, at der løbende er stor opmærksomhed på udviklingen i aktivitet og økonomi.

Her måles på følgende indikatorer: Forventet årsresultat, Belægningsprocent, Årligt forbrug af døgnpladser samt Udvikling i antal kommuner, der leveres ydelser til.

Flere af pågældende indikatorer relaterer sig tilmed til, om der er de rette rammer for indsatserne og dermed borgerne, jf. beskrivelsen ovenfor.

Den videre proces

Såfremt regionsrådet godkender det nye indikatorsæt, vil det erstatte det eksisterende og blive indarbejdet i næste målbillederapport på socialområdet. Første afrapportering med de nye indikatorer vil være i forbindelse med de politiske møder i april 2020.

Der vil i samarbejde med psykiatri- og socialudvalget blive arbejdet på at udvikle yderligere, supplerende indikatorer i løbet af 2020. Der er særligt fokus på målene 'Udvikling for borgeren' og 'Borgeroplevet tilfredshed', og der arbejdes aktuelt på udvikling af indikatorer, hvor man hører borgerne direkte på en række centrale parametre samt en indikator på personaleomsætning.

Et forslag til yderligere, supplerende indikatorer forventes forelagt til politisk godkendelse primo 2021.

Beslutning

Psykiatri- og socialudvalget indstiller til forretningsudvalget,

at forslag til nye indikatorer på målene i socialområdets målbillede godkendes.

Bilag

Oversigt over forslag til nye målindikatorer

Punkt 5: Lukning af Højskolebakken Skals og etablering af fire nye afdelinger i Specialområde Autisme

1-30-73-8-20

Resume

Specialområde Autisme fik i efteråret 2019 et skærpet påbud af Socialtilsyn Midt og måtte samtidig lukke flere afdelinger. Hensigten var, at der kunne søges om godkendelse af nye afdelinger efter gennemført forbedringsproces. Det foreslås nu, at én af afdelingerne, Højskolebakken Skals, lukkes, og at der etableres fire nye afdelinger.

Direktionen indstiller,

- at Højskolebakken Skals i Viborg Kommune lukkes,
- at etableringen af fire nye afdelinger i Specialområde Autisme godkendes,
- at afdelingerne navngives henholdsvis Botilbuddet Skovvejen, Rindbæk Hus 1, Rindbæk Hus 2 og Toruplund, og
- at etablering af afdelingerne sker under forudsætning af en godkendelse til drift af tilbuddene fra Socialtilsyn Midt og Socialtilsyn Nord.

Sagsfremstilling

I efteråret 2019 blev regionsrådet orienteret om de kvalitetsbrist, som Socialtilsyn Midt havde fundet på flere afdelinger i tilknytning til Specialområde Autisme, og som den 19. december 2019 førte til, at Socialtilsynet gav et skærpet tilsyn med flere påbud.

Specialområdet fik en frist på tre måneder til at opfylde påbuddene. Afgørelsen var desuden betinget af, at regionen lukkede afdelingerne Højskolebakken i Skals og Thorning samt Rugmarken og Bækketoften i Hedensted. Formålet var at gennemføre en proces med forbedring af kvaliteten på afdelingerne, så de kunne genstartes som helt nye afdelinger, der kunne opnå nygodkendelse af Socialtilsynet. Alternativet havde været, at Socialtilsyn Midt havde tilbagekaldt godkendelsen af alle afdelinger i Specialområde Autisme.

Det er forventningen, at specialområdet når i mål med nygodkendelserne og genstart af alle afdelingerne, dog undtagen Højskolebakken Skals.

Højskolebakken Skals

Selvom specialområdet har arbejdet intensivt med forbedring af forholdene i de lukkede afdelinger, må det nu erkendes, at der forventeligt ikke kan opnås nygodkendelse på Højskolebakken Skals. Der er især udfordringer, der er opstået i forbindelse med, at det har været nødvendigt at nedlægge de støttearealer, der var i umiddelbar tilknytning til borgernes lejligheder. Borgerne har ageret ved at vise dårligere trivsel og have en mere udadreagerende adfærd. Personalet oplever problemer i forhold til sikkerhed og arbejdsmiljø.

Selv hvis der blev investeret i nye personale- og fællesfaciliteter, vil de fysiske rammer ikke være fuldt ud egnede til målgruppen. Kræfterne foreslås i stedet for i første omgang samlet på Højskolebakken Thorning, hvor den faglige udvikling funderes med udgangspunkt i otte døgnpladser. Under forudsætning af regionsrådets beslutning senere i 2020 etableres der et helt nyt døgntilbud til målgruppen med 16 pladser i Hinge i Silkeborg Kommune. Her vil der være mulighed for at indrette både de fysiske rammer og de faglige tilgange, så de passer til målgruppens udfordringer.

Der er den 20. februar 2020 igangsat en proces med høring i specialområdets LMU om forslag om lukning af Højskolebakken. Den 26. februar 2020 har LMU udarbejdet høringssvar. LMU giver udtryk for grundlæggende opbakning til forslaget og retter opmærksomheden på vigtigheden af, at der tages hensyn til borgere, pårørende, medarbejdere og arbejdsmiljø samt til driften af afdelingen frem til endelig lukning. Specialområdet vil arbejde med opmærksomhedspunkterne. Høringsbrev samt høringssvar er vedlagt som bilag.

Specialområde Autisme tager initiativ til at støtte de borgere og myndighedskommuner, som har borgere, der ikke længere kan tilbydes ophold som følge af ændringerne. En til to borgere tilbydes eventuelt ophold i Botilbuddet Skovvejen i ledig kapacitet, såfremt borgere og myndighedskommuner ønsker det.

Nye afdelinger

Der søges om godkendelse til etablering af fire nye afdelinger i tilknytning til Specialområde Autisme til opstart umiddelbart efter socialtilsynenes godkendelse til drift.

Bækkeoftens/Rindbæk Hus 1 og Rindbæk Hus 2 (Hedensted)

Det tidligere Bækkeoftens deles i to og kaldes henholdsvis Rindbæk Hus 1 og Rindbæk Hus 2. Rindbæk Hus 1 vil fortsat bestå af 22 døgnpladser, og Rindbæk Hus 2 vil fortsætte med otte døgnpladser. Socialtilsynet har vurderet, at den fysiske indretning af dagtilbuddene, hvor to borgere deler et rum mellem deres boliger og har deres dagbeskæftigelse her, ikke kan godkendes som dagtilbud. Derfor ændres lovgrundlaget, så der fremover vil være tale om et helhedstilbud og dermed ikke være en opdeling i dag- og døgntilbud.

Målgruppen for begge afdelinger er voksne med autisme og mental retardering. Borgerne har behov for intensiv støtte til alle hverdagens gøremål, til kompensering, fastholdelse og udvikling af kompetencer. Derudover kan nogle af borgerne have lettere adfærdsmæssige vanskeligheder, som påvirker deres hverdag.

Nogle borgere kan have lettere udadreagerende adfærd i begrænset omfang. Ofte har borgerne intet eller minimalt verbalt sprog. Borgerne har behov for støtte til struktur og guidning i forhold til udførelsen af aktiviteter. De har ofte svært ved at aktivere sig selv, men kan dog klare sig i perioder uden personalestøtte. Fælles for målgruppen er, at de har vanskeligt ved at indgå i sociale fællesskaber med øvrige beboere.

Der vil dermed være tale om justeringer i målgruppen hen mod "lettere" målgrupper. Tre borgere tilbydes ikke indskrivning i de nye afdelinger, da de enten er i mistrivsel eller forårsager mistrivsel hos andre borgere i afdelingen. En enkelt borger er udenfor målgruppen og tilbydes derfor ikke indskrivning. Som ved lukningen af Højskolebakken Skals vil specialområdet også her tage initiativ til at støtte i forbindelse med flytning af de pågældende borgere i det omfang, borger og kommune ønsker det. Der er således på nuværende tidspunkt aftaler vedrørende to af borgerne. En borger flytter i et privat opholdstilbud, og en anden borger forventes at flytte til en anden afdeling i specialområdet.

Rugmarken/Toruplund (Hedensted)

Rugmarken udvides med én plads, så der fremover er ni borgere i afdelingen. Samtidig nedlægges aflastningspladserne. Det sker, fordi der er for meget forstyrrelse for de faste beboere, når flere borgere deles om aflastningspladser. Alle ni pladser bliver fremover døgnpladser. Botilbuddet kaldes Toruplund.

Målgruppen er voksne med autisme og lettere mental retardering samt med væsentlig påvirkning af adfærd. Derudover kan borgerne have komorbiditet i form af angst, OCD og ADHD. Borgerne har behov for intensiv støtte til alle hverdagens gøremål og til udvikling af færdigheder. Derudover har borgerne ofte lettere adfærdsmæssige vanskeligheder, som påvirker deres hverdag. Borgerne har behov for støtte til struktur og guidning i forhold til udførelsen af aktiviteter. De har ofte svært ved at aktivere sig selv, men kan dog klare sig i perioder uden personalestøtte. Borgerne på Toruplund kan i et vist omfang indgå i sociale sammenhænge, og de efterspørger socialt samvær med ligestillede.

Højskolebakken Thorning/Botilbuddet Skovvejen

Højskolebakken Thorning fortsætter med otte døgnpladser og benævnes Botilbuddet Skovvejen. Målgruppen er voksne med autisme, som er normalt- og velbegavede og kan have komorbiditet. Der er ingen ændringer i målgruppen.

Målgruppen er i høj grad udfordret af komorbiditet i form af psykiatriske diagnoser, misbrugsproblematikker og/eller problemskabende adfærd. Flere af borgerne har en dom til psykiatrisk behandling eller er i risiko for at få en dom til behandling eller anbringelse. Borgerne har vanskeligt ved at indgå i sociale relationer og sociale sammenhænge uden udadreagerende adfærd – både rettet mod fysiske genstande og verbale krænkelser, trusler eller chikane mod personer.

Fysiske rammer

Der er behov for mindre tilpasninger i de fysiske rammer, så som lydisolering af nogle af borgerens lejligheder, etablering af fælleslokaler og oprettelse af nyt kontor. Udgifterne til ombygningen forventes samlet set at være på ca. 100.000 kr. og finansieres indenfor specialområdets økonomiske ramme.

Økonomi

Der sker ikke på nuværende tidspunkt ændringer i taksterne. I det omfang, der i forhold til konkrete borgere er behov for tillægstakster, vil det blive drøftet i dialog med pågældendes myndighedskommune.

I de nye afdelinger vil der fortsat være behov for fokus på ledelsesnærvær, fokus på implementering af forbedringskulturer på alle niveauer, fastholdelse af overlap mellem personalevagter og tilsvarende. Der vil derfor også fortsat i en periode være behov for de ekstra personaleressourcer, som blev midlertidig tilført i forbindelse med det skærpede tilsyn.

Hvis det viser sig, at fastholdelsen af de "gamle" takstniveauer eventuelt kombineret med enkelte konkrete tillægstakster ikke på længere sigt kan sikre økonomisk balance, vil det være nødvendigt med en mere grundlæggende omlægning af de økonomiske rammer for drift af afdelingerne. Omfang heraf og forslag til finansiering vil i så fald indgå i budgetrammerne og takstaftaler med kommunerne i de årlige rammeaftaler.

Den midlertidige opnormering af personaleressourcer, som har været nødvendig på grund af det skærpede tilsyn, forventes at resultere i et underskud i 2020. Underskuddet finansieres indenfor socialområdet økonomiske rammer.

Beslutning

Psykiatri- og socialudvalget indstiller til forretningsudvalget,

at Højskolebakken Skals i Viborg Kommune lukkes,

at etableringen af fire nye afdelinger i Specialområde Autisme godkendes,

at afdelingerne navngives henholdsvis Botilbuddet Skovvejen, Rindbæk Hus 1, Rindbæk Hus 2 og Toruplund, og

at etablering af afdelingerne sker under forudsætning af en godkendelse til drift af tilbuddene fra Socialtilsyn Midt og Socialtilsyn Nord.

Bilag

Høringsmateriale til LMU

Hørings svar LMU SAU Forslag om lukning af afdeling i Skals

Punkt 6: Projekteringsbevilling til ombygning af Søndersøparken 5 Viborg, Sct. Mikkel

1-30-73-112-19

Resume

Det foreslås, at Søndersøparken 5 i Viborg indrettes til brug for Specialområde Socialpsykiatri Voksnes tilbud til yngre voksne borgere med socialpsykiatriske problemstillinger. Matriklen vil fungere som en udbygning af specialområdets botilbud, Sct. Mikkel. Der søges i første omgang en projekteringsbevilling fra socialområdets anlægsramme til formålet.

Direktionen indstiller,

at botilbuddet Sct. Mikkel udvider sin kapacitet med 15 døgnpladser jævnfør Servicelovens § 107, og

at der gives projekteringsbevilling og afsættes rådighedsbeløb til rådgiverudbud og projektering jævnfør bevillingsskemaet.

Sagsfremstilling

Specialområde Socialpsykiatri Voksnes tilbud, Sct. Mikkel, beliggende Søndersøparken 3 i Viborg, har gennem flere år oplevet stor efterspørgsel efter døgnpladser til tilbuddets målgruppe: unge voksne borgere mellem 18 og ca. 40 år med socialpsykiatriske problemstillinger. Der er navnligt tale om efterspørgsel efter midlertidige tilbud til målgruppen, jf. Servicelovens § 107.

Med henblik på at imødekomme omfanget af kommunernes efterspørgsel foreslås der en kapacitetsudvidelse af Sct. Mikkel. Konkret foreslås det, at regionens bygning på adressen Søndersøparken 5 i Viborg ombygges til botilbudsformål, og at der på matriklen oprettes 15 døgntilbudspladser som en udbygning af det nuværende Sct. Mikkel.

Forslaget har været i høring i de 19 midtjyske kommuner via DASSOS-samarbejdet (Den Administrative Styregruppe for Social- og Specialundervisningsområdet). Der har i den forbindelse ikke været indsigelser fra kommunerne, men Horsens Kommune anbefaler generelt en klar struktur og gennemsigtighed i, hvilke opgaver og ydelser der er indeholdt i det nye tilbud og i de seks takstgrupper, der påtænkes ibrugtaget.

Søndersøparken 5 har indtil nu været anvendt som lægeboliger i tilknytning til Hospitalsenhed Midt. Ejendommen bliver frigivet til andet formål i forbindelse med den igangværende afvikling af lejemålene.

Botilbuddet Sct. Mikkel har 21 normerede døgnpladser, som er oprettet efter almenboligloven. Almenboligformen udgør i stigende grad en udfordring for Sct. Mikkel, idet boligformen sidestilles med længerevarende botilbud og i udgangspunktet er uopsigelig fra botilbuddets og kommunens side. Kommunerne efterspørger i dag navnligt midlertidige botilbud, jf. Servicelovens § 107.

Belægningen på Sct. Mikkel er for nuværende stabil på omkring fuld belægning, men der skal generelt mere til, før kommunerne vælger at indskrive borgere i almenboligerne Sct. Mikkel. Som en etape 2 vil der på sigt blive arbejdet på at frikøbe almenboligerne Sct. Mikkel og omdanne disse til en boform, jf. Servicelovens § 107, midlertidige botilbud.

I forbindelse med ombygningen af Søndersøparken 5 etableres 15 lejligheder samt fællesfaciliteter i form af opholdsstuer og sanserum. Herudover ønskes administrative faciliteter, som kan imødekomme de begrænsede faciliteter i det eksisterende botilbud. Endvidere vil der i parterre blive etableret et cafémiljø. For at sikre en velfungerende drift på tværs af de to ejendomme skal der udarbejdes et attraktivt udeareal, som binder de to ejendomme sammen.

For god ordens skyld skal det nævnes, at Søndersøparken 5 er uafhængig af helhedsplanen for Søndersøparken, da Sct. Mikkel (Søndersøparken 3) ligger mellem Søndersøparken 5 og psykiatrien (Søndersøparken 1). Ejendommen er derfor ikke en mulighed i forbindelse med en eventuel tilbygning, og et nybygningsscenarie vil heller ikke kunne placeres her.

Til orientering er case-beskrivelse (businesscase) for projektet vedlagt.

Økonomi og finansiering

Den foreslåede ombygning af Søndersøparken 5 er budgettet til en anlægsudgift på 16,0 mio. kr., hvoraf 0,8 mio. kr. til inventar/køkkenmaskiner m.v. vil blive finansieret og afskrevet over botilbuddets driftsmidler. Trækket på

socialområdets anlægsramme er således budgetteret til 15,2 mio. kr. fordelt på 2020 og 2021.

Der søges her alene om en projekteringsbevilling på 1,0 mio. kr. jævnfør nedenstående bevillingsskema. Den resterende del af anlægssummen søges efter endt projekteringsfase.

Tabel. Oversigt over bevilling, rådighedsbeløb.					
1.000 kr.	Flerårig anlægsbevilling ¹	Rådighedsbeløb			
		2020 indeks 105,2	2021 indeks 105,2	2022 indeks 105,2	2023 indeks 105,2
<i>Bevillingsændringer²</i>					
Sct. Mikkel, Søndersøparken 5	1.000	1.000			
Ramme til udvikling af sociale tilbud		-1.000			
Ændring af anlægsbevilling	-1.000				
Total	0	0	0	0	0

¹Rådighedsbeløbene er først disponible, når regionsrådet har givet bevilling til et anlægsprojekt
²+ = øgede udgifter og - = reducerede udgifter / - = øgede indtægter og + = reducerede indtægter

Der vil efter udmøntningen restere 18,1 mio. kr. på rammen til udvikling af sociale tilbud.

Tids- og procesplan

Der forventes en samlet udførelsestid på cirka 14 måneder efter beslutningstidspunktet, hvorfor bygningen forventes at kunne tages i brug til botilbudsformål medio 2021.

Beslutning

Psykatri- og socialudvalget indstiller til forretningsudvalget,

at botilbuddet Sct. Mikkel udvider sin kapacitet med 15 døgnpladser jævnfør Servicelovens § 107, og

at der gives projekteringsbevilling og afsættes rådighedsbeløb til rådgiverudbud og projektering jævnfør bevillingsskemaet.

Bilag

Business case Søndersøparken 5

Punkt 7: Henvendelse fra regionsrådsmedlem Mikkel Rasmussen om tobakssalg på hospitaler, hvor lokale forhold nødvendiggør dette

1-00-24-19

Resume

Regionsrådsmedlem Mikkel Rasmussen (P) har anmodet om et punkt på dagsordenen om tobakssalg på hospitaler, hvor lokale forhold nødvendiggør dette.

Direktionen indstiller,

at henvendelsen om tobakssalg på hospitaler, hvor lokale forhold nødvendiggør dette, drøftes.

Sagsfremstilling

Regionsrådsmedlem Mikkel Rasmussen har den 28. januar 2020 henvendt sig med et ønske om at drøfte tobakssalg på hospitaler, hvor lokale forhold nødvendiggør dette.

Mikkel Rasmussen anfører i henvendelsen:

"Kære psykiatriudvalg

Der var flertal for at forbyde salg af tobak på alle hospitaler i regionen og med hensyn til psykiatrien med en lovning om, at der kunne laves særordninger i psykiatrien. Flere steder i regionen har de i forvejen ikke salg af tobak mere - heller ikke i psykiatrien. Men der kan være lokale forhold, der udfordrer indlagte patienter i psykiatrien, som er rygere, som vi er nødt til at kigge på.

I bagklogskabens klare lys er det blevet til ikke særlig holdbare løsninger med f.eks. "nødkasser" med kun få cigaretter i psykiatrien.

Der er flere argumenter for at lave dispensation for salg af tobak til psykiatriske patienter - nogle af dem er afstand til indkøbssted, stress hos indlagte, øget risiko for selvskade og risiko for unødvendige konflikter og unødigt anvendelse af tvang.

Det er et stort problem på f.eks. Skejby (Aarhus Universitetshospitalet Psykiatrien), fordi stedet er så kæmpe stort, og der er mindst to km til nærmest butik. Mange patienter i psykiatrien har ikke udgangstilladelse til så lange ture. Så hvis de ikke har familie/venner/bostøtte, der kan hjælpe, er de prisgivne. Vi bør som psykiatriudvalg og regionsråd åbne muligheden for alternative løsninger for disse patienter med baggrund i lokale forhold. Det er nok det dårligst mulige tidspunkt at skulle prøve at kvitte smøger, når man lige er blevet indlagt i på en lukket psykiatrisk afdeling.

I brugerkioksen på Skejby kan personale ikke mere købe cigaretter til de af patienterne, som ikke har udgang, eller de der ikke har nogen pårørende eller andre til at kunne købe for dem. De tilbagemeldinger, jeg får, er, at mange tvangssituationer og opkørte situationer kunne være undgået ved at have tobak tilgængeligt og som led i deeskalering af en konflikt i psykiatrien. Vi diskuterer jævnligt nedbringelse af tvang og medicin osv. men tror faktisk, vi risikerer det modsatte her hos specielt de dårligste patienter i psykiatrien - de indlagte uden netværk og uden udgang. Og et rygeplaster eller nikotintyggegummi hjælper ikke her.

Vi er helt klar over, at rygning er usundt, og at det som så meget andet også skal nedsættes, men det er måske ikke i akutpsykiatrien vi skal sætte ind.

Nødkasser og private donationer er i hvert fald ikke efter ideologien "patienten i centrum".

I Skejby ligger psykiatriens brugerkiost jo ret isoleret. Hvis den ene kiosk fik dispensation, ville mange problemer være løst lokalt der.

1. Har vi allerede fået tilbagemeldinger fra hospitalerne på forbud mod salg af tobak og specielt i psykiatrien?
2. Er udfordringen alene på Aarhus Universitetshospitalet Psykiatrien/Skejby, eller er der andre steder?

3. Og hvad med den nye psykiatri i Gødstrup? Er der tænkt indkøbsmuligheder tæt på?

Så med ovenstående spørgsmål, vil jeg lægge op til, at der tilføjes en passus til regionsrådets beslutning vedr. salg af tobak på hospitaler, "at der kan være lokale forhold, som f.eks. afstand til indkøbsmuligheder for indlagte patienter, der gør, at man på visse hospitaler må have mulighed for at kunne købe tobak i den lokale hospitalskiosk."

Administrationen har til brug for drøftelsen på mødet udarbejdet vedlagte notat om de foreløbige erfaringer med ophøret af salg af tobak på regionens hospitaler, herunder psykiatrien.

Der er endvidere vedlagt en udtalelse fra det regionale kontaktforum til regionsrådet om ophør af salg af tobak til psykiatriske patienter.

Beslutning

Psykiatri- og socialudvalget indstiller til forretningsudvalget,

at der med baggrund i de særlige forhold for de psykiatriske patienter skal være mulighed for, at indlagte patienter i de psykiatriske afdelinger i Region Midtjylland kan købe tobaksvarer. Den konkrete løsning tilrettelægges af den lokale ledelse med inddragelse af patienterne og ud fra de lokale forhold. Det anbefales, at der så vidt muligt findes løsninger i samarbejde med eventuelle lokale brugerkiosker.

Tidligere Politisk Behandling

Regionsrådet har den 26. juni 2019 besluttet, at salg af tobaksvarer på hospitalerne i Region Midtjylland forbydes, så snart det er muligt, samt at salg af stærk alkohol forbydes på hospitalerne i Region Midtjylland, så snart det er muligt.

Psykiatri- og socialudvalget drøftede sagen den 5. februar 2020 og besluttede at udsætte den for at få belyst de foreløbige erfaringer med ophør af tobakssalg.

Bilag

Notat om erfaringer med ophør af tobakssalg

Udtalelse fra det regionale kontaktforum til regionsrådet om ophør af salg af tobak

Punkt 8: Henvendelse fra regionsrådsmedlem Jacob Klærke om interne skoler

1-00-24-19

Resume

Regionsrådsmedlem Jacob Klærke (F) har anmodet om en orientering om de interne skoler på socialområdet og Undervisningsministeriets igangsatte arbejdsgruppe omkring de interne skoler samt en drøftelse af behovet for at rette henvendelse til undervisnings- og socialministrene om denne sag.

Direktionen indstiller,

at henvendelsen om interne skoler på socialområdet drøftes.

Sagsfremstilling

Regionsrådsmedlem Jacob Klærke har den 24. februar 2020 anmodet om, at psykiatri- og socialudvalget på sit møde den 11. marts 2020 får en orientering om de interne skoler på socialområdet og Undervisningsministeriets igangsatte arbejdsgruppe omkring de interne skoler samt drøfter behovet for at rette henvendelse til undervisnings- og socialministrene om denne sag.

Jacob Klærke anfører i anmodningen:

"I forlængelse af det netop afholdte dialogmøde med medarbejdere på Holmstrupgård vil jeg bede om, at vi på dagsordenen til det kommende møde i psykiatri- og socialudvalget får et punkt på med en orientering om Interne skoler på socialområdet og Undervisningsministeriets igangsatte arbejdsgruppe omkring de interne skoler jf. nedenstående omtale, hvor ministeren som resultat angiveligt overvejer at kræve de interne skoler lukket.

Jeg vil bede om, at der i orienteringen også beskrives resultatet af evt. kontrolbesøg fra ombudsmandsinstitutionen på regionens interne skoler.

På baggrund af orienteringen mener jeg, at vi skal overveje, om der bør rettes henvendelse til undervisnings- og socialministrene.

Omtale i Politiken: <https://politiken.dk/indland/art7592889/Årelangt-skolesvigt-af-anbragte-børn-møder-hård-kritik-og-minister-overvejer-drastisk-skridt>

Fra ministeriets egen omtale: <https://www.regeringen.dk/nyheder/undervisningen-for-anbragte-boern-paa-interne-skoler-skal-vaere-langt-bedre/>

Administrationen har til brug for drøftelsen på mødet udarbejdet vedlagte notat om interne skoler og arbejdet i den ministerielle arbejdsgruppe.

Beslutning

Psykiatri- og socialudvalget indstiller til forretningsudvalget,

at Region Midtjylland retter henvendelse til Social- og Indenrigsministeriet, Finansministeriet og Børne- og Undervisningsministeriet med henblik på at gøre opmærksom på, at nogle særligt udsatte børn og unge har behov for et tilbud om skolegang i en intern skole på socialområdet.

Bilag

Baggrundsnotat om de interne skoler på socialområdet

Punkt 9: Henvendelse fra Radikale Venstre, Alternativet og Psykiatri-Listen med forslag om Kærshovedgård

1-00-24-19

Resume

Radikale Venstre, Alternativet og Psykiatri-Listen har henvendt sig med et forslag om, at Region Midtjylland hurtigt får undersøgt, om man kan tilpasse Kærshovedgård til at have folk i varetægtssurrogatfængsling jf. § 765, stk. 2, nr. 3. Det vil sige svarende til at tage ophold i egnet hjem eller institution.

Direktionen indstiller,

at forslaget fra Radikale Venstre, Alternativet og Psykiatri-Listen om Kærshovedgård drøftes.

Sagsfremstilling

Radikale Venstre, Alternativet og Psykiatri-Listen har den 4. marts 2020 henvendt sig med et forslag om Kærshovedgård.

Radikale Venstre, Alternativet og Psykiatri-Listen anfører følgende i henvendelsen:

"Udlændinge fra Udrejsecenter Kærshovedgård fylder mere og mere i regionspsykiatrien.

Jf. dokument fra Region Midtjylland skriver de jo fint, at de konkret har henvendt sig til Udlændingestyrelsen for at undersøge, om de kan anses som omsorgskrævende jf. øget normering, der måske kan tage noget af presset. Så det kan selvfølgelig afventes.

Nu ved vi selvfølgelig ikke i detaljer, hvad disse personer fejler og deres behandlingsbehov, men uanset dette er det helt forkert at varetægtssurrogatfængsle dem på en almen psykiatrisk afdeling. Det er uoptimalt for indlagte syge patienter og for personale, der ikke er klædt på til denne patientgruppe.

Kunne de særlige sengepladser være et alternativ? Eller kunne man i de tilfælde, hvor det handler om, at disse menneskers adfærd er af særligt chikanerende karakter, sikre deres ophold på retspsykiatriske afdelinger i og uden for Region Midtjylland?

Uanset hvad, duer modellen ikke, som tallene afspejler. Der er pres på både fængsler og almenpsykiatriske sengeafdelinger. Det er for dyrt for Region Midtjylland og har negative konsekvenser for patienter og personale og vil skabe yderligere negativt fokus på Kærshovedgård samt ikke mindst mod flygtninge/indvandrere i området i det hele taget.

Problemet er komplekst. Er problemet ikke, at nogen flygtninge, herunder børn som er her på tålt ophold, faktisk bliver mere syge af de vilkår, der hersker på udrejsecentre? En anden gruppe flygtninge insisterer måske på at have psykiske symptomer, fordi forholdene er så meget bedre i psykiatrien, og så er der dem, der har et reelt behov for psykiatrisk hjælp, som måske ikke behøver indlæggelse, men måske ambulante opfølgning.

Lige meget hvad, er det jo yderst problematisk, da man måske ved at skabe bedre vilkår kunne sikre, at færre ville ende i psykiatrien.

I øvrigt mener vi, at det er farligt, når udsatte grupper bliver 'skåret over én kam' og udstillet som nogle, der ønsker at udnytte systemet. Vi tror, det er vigtigt at huske på, at der er forskel på de mennesker, der opholder sig på den type centre.

Hvis en stor andel af de personer, der er på centret, har diagnoser, så burde man jo have tilbudt dem psykiatrisk hjælp på et tidligere tidspunkt. Det er muligt, at det kunne have virket forebyggende.

I forhold til det retslige kan politi og anklagemyndighed ved varetægtssurrogatfængsling i stedet for at pege på almenpsykiatriske sengeafdelinger også vælge "egnet hjem eller institution". Kan man skabe sådanne forhold på Kærshovedgård?

Radikale Venstre, Alternativet og Psykiatri-Listen foreslår derfor, at vi hurtigt får undersøgt i Region Midtjylland, om man kan tilpasse Kærshovedgård til at have folk i varetægtssurrogatfængsling, jf. § 765, stk. 2, nr. 3. Det vil sige svarende til at tage ophold i egnet hjem eller institution.

Det vil fordr en kontakt til Udlændingestyrelsen og kriminalforsorgen med henblik på krav hertil, hvor regionen så kunne bidrage med at skabe behandlingsmulighed, såfremt behov på stedet. Det kunne f.eks. være i en udgående funktion nogle dage om ugen eller på lignende vis."

Der er i henvendelsen henvist til Retsplejelovens § 765. En udskrift af § 765 er vedlagt.

Der er vedlagt et statusnotat om Kærshovedgård.

Beslutning

Psykiatri- og socialudvalget indstiller til forretningsudvalget,

at Region Midtjylland retter henvendelse til de relevante ministerier med henblik på at gøre opmærksom på nogle konkrete problemstillinger for Psykiatrien i Region Midtjylland grundet specifikke mindre målgrupper på Kærshovedgård.

Bilag

Retsplejelovens §765

Udfordringer med patienter fra Udrejsecenter Kærshovedgård

Punkt 10: Orientering om særligt tilrettelagte uddannelsesforløb for social- og sundhedsassistenter

1-30-72-114-18

Resume

Som led i opfølgningen på budgetforliget for 2019 har administrationen undersøgt behovet og muligheden for at oprette et særligt merithold for social- og sundhedsassistenter på sygeplejerskeuddannelsen på VIA University College. Status er, at der er en fortsat dialog i gang med både VIA University College og de midtjyske kommuner om dette. Muligheden for at uddanne social- og sundhedsassistenter til sygeplejersker indgår som en del af indsatserne for at rekruttere flere sygeplejersker.

Direktionen indstiller,

at orienteringen om merithold for social- og sundhedsassistenter på sygeplejerskeuddannelsen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

I budgetforliget for 2019 var en af hensigtserklæringerne, at behovet for og muligheden for at oprette et særligt merithold for social- og sundhedsassistenter på uddannelsen som sygeplejerske skulle undersøges nærmere.

Som opfølgning på dette har administrationen undersøgt eksistensen af nuværende merithold og afdækket mulighederne for oprettelse af fremtidige hold.

Sygeplejerskeuddannelsen på VIA University College har siden 2008 udbudt et særligt tilrettelagt uddannelsesforløb for social- og sundhedsassistenter i Viborg – også omtalt som merithold. Der er optag en gang årligt, hvor der er plads til 30 studerende på ét hold.

VIA University College oplyser, at de studerende, som optages på de særligt tilrettelagte forløb, overvejende er over 30 år, og at de har et lavt frafald. Generelt har de social- og sundhedsassistenter, som gennemfører de særligt tilrettelagte forløb på sygeplejerskeuddannelsen, nemt ved at få arbejde som sygeplejersker efter endt uddannelse.

I de senere år har VIA University College imidlertid haft vanskeligt ved at tiltrække et tilstrækkeligt antal ansøgere, som opfylder adgangskriterierne til uddannelsen; kun mellem 31 % og 43 % af det samlede ansøgerfelt har opfyldt adgangskriterierne. Ansøgerne har særligt svært ved at opfylde kriterier om fag- eller uddannelsesrelevant kursusaktivitet af et vist omfang og varetagelse af specielle funktionsområder som social- og sundhedsassistent, for eksempel i roller som demenskoordinator og vejleder.

På mødet den 26. juni 2019 drøftede regionsrådet, hvordan et øget optag på sygeplejerskeuddannelsen på VIA University College med 120 pladser årligt skulle udmøntes. I den forbindelse opfordrede både Region Midtjylland og kommunerne til, at VIA University College fremover har en opmærksomhed på at sikre meritforløb i forhold til sygeplejerskeuddannelsen.

Siden da har VIA University College været i dialog med både Region Midtjylland og KKR Midtjylland om at styrke optaget på det særligt tilrettelagte forløb. Det har senest været drøftet i december 2019 i det såkaldte Samarbejdsforum i VIA University College, hvor både VIA University College, KKR Midtjylland og Region Midtjylland er repræsenteret på overordnet strategisk niveau. I forlængelse af drøftelserne arbejder VIA University College nu på en mere målrettet vejledning af de enkelte ansøgere i forhold til mulighederne for at kvalificere sig til et optag på de særligt tilrettelagte forløb. Det overvejes desuden at udvikle mere fleksible tilbud om kompetenceudvikling, der kan kvalificere ansøgerne til at blive optaget på sygeplejerskeuddannelsen. Det vil eventuelt ske i dialog med social- og sundhedsskolerne i det midtjyske område.

Både kommunerne og Region Midtjylland er opmærksomme på mulighederne for at uddanne sygeplejersker via de særligt tilrettelagte forløb. I den forbindelse vurderes det bl.a., om der er behov for særlige indsatser i forhold til at understøtte rekrutteringen til uddannelsen. Det sker som en del af det igangværende arbejde med at styrke rekrutteringen af sygeplejersker i Region Midtjylland.

Beslutning

Psykiatri- og socialudvalget indstiller til forretningsudvalget,

at orienteringen om merithold for social- og sundhedsassistenter på sygeplejerskeuddannelsen tages til efterretning.

Tidligere Politisk Behandling

Den 26. juni 2019 drøftede regionsrådet, hvordan et øget optag på sygeplejerskeuddannelsen på VIA University College med 120 pladser årligt skulle udmøntes. I den forbindelse opfordrede Region Midtjylland til, at VIA University College fremover har en opmærksomhed på at sikre meritforløb i forhold til sygeplejerskeuddannelsen.

Punkt 11: Opfølgning på dialogmøder med Specialområde Holmstrupgård og Specialområde Kommunikation og Handicap samt med Psykiatriens Patient- og Pårørendepanel #

1-00-30-18

Resume

Psykiatri- og socialudvalget har afholdt dialogmøder med de ansatte i Specialområde Holmstrupgård og Specialområde Kommunikation og Handicap. Psykiatri- og socialudvalget har ligeledes holdt et dialogmøde Psykiatriens Patient- og Pårørendepanel. Udvalget drøfter og samler op på dialogmøderne.

Direktionen indstiller,

at dialogmøderne med Specialområde Holmstrupgård og Specialområde Kommunikation og Handicap samt med Psykiatriens Patient- og Pårørendepanel drøftes.

Sagsfremstilling

Psykiatri- og socialudvalget har den 24. februar 2020 holdt et dialogmøde med de ansatte i Specialområde Holmstrupgård og den 5. marts 2020 med de ansatte i Specialområde Kommunikation og Handicap.

Møderne er en del af udvalgets dialogmøder med de otte specialområder på socialområdet i Region Midtjylland. Udvalget har aftalt, at der efter hvert dialogmøde samles op på inputtene fra dialogmødet på det efterfølgende udvalgs møde.

Psykiatri- og socialudvalget har endvidere den 5. februar 2020 holdt et dialogmøde med Psykiatriens Patient- og Pårørendepanel. Udvalget drøfter og samler også op på dette møde.

Beslutning

Psykiatri- og socialudvalget drøftede dialogmøderne med Specialområde Holmstrupgård, Specialområde Kommunikation og Handicap og med Psykiatriens Patient- og Pårørendepanel. Udvalget tilkendegav, at dialogmøderne giver mange brugbare input til det politiske arbejde på kort og lang sigt. Det blev aftalt, at der skal følges op på en konkret sag fra mødet med Psykiatriens Patient- og Pårørendepanel.

Psykiatri- og socialudvalget tilkendegav, at man gerne vil finde en metode til at give en hurtigere og mere direkte tilbagemelding til deltagerne i dialogmøderne og til de øvrige ansatte på socialområdet om effekten af møderne. Udvalget anmodede administrationen om et forslag om dette. Det blev endvidere aftalt, at der udarbejdes opsamlinger på de hidtidige dialogmøder, som formidles til deltagerne.

Punkt 12: Forberedelse af møderne i Danske Regioners Psykiatri- og Socialudvalg #

1-00-24-19

Resume

Drøftelse af emner til møderne i Danske Regioners Psykiatri- og Socialudvalg.

Direktionen indstiller,

at emner til mødet i Danske Regioners Psykiatri- og Socialudvalg drøftes.

Sagsfremstilling

Drøftelse af emner til møderne i Danske Regioners Psykiatri- og Socialudvalg.

Der var møde i Danske Regioners Psykiatri- og Socialudvalg den 7. februar 2020. Næste møde er den 23. april 2020.

Der er vedlagt referat fra mødet den 7. februar 2020.

Beslutning

Psykiatri- og socialudvalget drøftede emner til mødet i Danske Regioners Psykiatri- og Socialudvalg.

Punkt 13: Prøvehandling med drøftelse af inddragelse i de stående udvalg i 2020 #

1-00-27-19

Resume

Udvalget drøfter borgerinddragelse i de aktuelle sager på udvalgets dagsorden.

Direktionen indstiller,

at udvalget drøfter borgerinddragelse i forhold til punkterne på udvalgets dagsorden.

Sagsfremstilling

Hospitalsudvalget og psykiatri- og socialudvalget drøfter borgerinddragelse og -samskabelse i de aktuelle sager på udvalgets nærværende dagsorden.

Formålet er at sætte et fokus på borgerinddragelse og samskabelse på det politiske niveau. Konkret at sikre en løbende politisk drøftelse af forventninger til borgerinddragelse.

Udvalgene drøfter endvidere erfaringerne med at drøfte borgerinddragelse i relation til udvalgets dagsorden.

Der er tale om en prøvehandling, hvor hospitalsudvalget og psykiatri- og socialudvalget på udvalgenes ordinære møder i januar, februar og marts 2020 har et fast punkt på dagsordenen, hvor der er en drøftelse af udvalgenes forventninger til inddragelse og samskabelse i relation til punkterne på dagsordenen. Herefter vil udvalg for nære sundhedstilbud og udvalg for regional udvikling gennemføre prøvehandlingen på de tre følgende udvalgsmøder i april, maj og juni 2020.

Der vil blive samlet op på erfaringerne fra prøvehandlingen i efteråret 2020.

Beslutning

Psykiatri- og socialudvalget drøftede borgerinddragelse dels i forhold til punkterne på udvalgets dagsorden og dels generelt.

Der er i udvalget et ønske om, at der arbejdes videre med at tydeliggøre hvem der inddrages, hvornår der inddrages og hvordan der sker inddragelse af medarbejdere, borgere og andre samarbejdsparter i den administrative og politiske proces.

Punkt 14: Gensidig orientering #

1-00-24-19

Sagsfremstilling

Gensidig orientering for udvalgets medlemmer.

Psykiatri- og socialudvalgets mødeplan samt årshjul er vedlagt. Mødeplanen er justeret i forhold til mødet den 15. april 2020, der vil blive holdt i Regionshuset i Viborg.

Beslutning

Administrationen orienterede om status på tilsyn på socialområdet.

Administrationen orienterede om, at der arbejdes på et forslag til, hvordan der kan gennemføres en høringsproces som erstatning for den aflyste workshop om de nye midler til psykiatrien fra finansloven for 2020.

Administrationen orienterede om justeringer i udvalgets mødeplan.

Bilag

Årshjul for psykiatri- og socialudvalget - marts 2020

Mødeplan for PS-udvalg 2020